

Technik dentystyczny

321402

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Podstawowym celem pracy technika dentystycznego jest odtworzenie funkcji układu stomatognatycznego oraz estetyki w jamie ustnej pacjenta. Technik dentystyczny wykonuje techniczne prace protetyczne na zlecenie i w ścisłej współpracy z lekarzem stomatologiem w gabinecie stomatologicznym lub w ramach prywatnej praktyki opartej o własną działalność gospodarczą. Zawód technika dentystycznego można zaliczyć do prac o charakterze produkcyjno-usługowym. Praca zaliczana jest do działalności związanych z ochroną zdrowia i przemysłem wytwórczym.

Do głównych zadań technika dentystycznego należy projektowanie i wytwarzania różnego rodzaju protez, np.: protez ruchowych, akrylowych, szkieletowych, kombinowanych, elastycznych oraz protez stałych bezmetalowych. Technik dentystyczny wykonuje również prace protetyczne, korony, mosty, układy koronowo-korzeniowe, licówki, prace implantologiczne. Do zadań technika dentystycznego należy również projektowanie i wykonywanie aparatów ortodontycznych służących do korekcji zgryzu.

Pierwszym zadaniem technika dentystycznego jest jak najdokładniejsze odwzorowanie brakujących elementów uzębienia poprzez przygotowanie odcisku, który posłuży dalej do wykonania protezy zębowej. Na podstawie tego odlewu technik przystępuje do wykonania protezy. W tym celu technik dentystyczny w swojej pracy obrabia mechanicznie, chemicznie i termicznie stopy metali używane w protetyce dentystycznej, dogina elementy z drutu do protez i aparatów ortodontycznych, wykonuje ze stopów metali precyzyjne odlewy uzupełnień protetycznych i elementy do uzupełnień protetycznych. Ponadto technik dentystyczny wykonuje także naprawy protez i aparatów ortodontycznych.

Technik dentystyczny wykonuje indywidualne łyżki wyciskowe z materiałów stosowanych w implantoprotetyce, protetyce dentystycznej i ortodoncji, tworzy wzorniki zgryzowe, mocuje modele robocze w artykulatorach lub zgryzadłach, formułuje korony zębowe, protezy, aparaty ortodontyczne i szyny chirurgiczne, obrabia mechanicznie i poleruje masę akrylową.

Do wykonywania swojej pracy technik dentystyczny stosuje specjalistyczne urządzenia, takie jak: mieszadła próżniowe, frezarki do metalu i cyklonu, wiertarki szybkoobrotowe, linie technologiczne CAD/CAM, odlewnie do metalu, piece do wypalania ceramiki, mikrosilniki, polimeryzatory, prasy hydrauliczne. Ponadto do wytworzenia gotowej protezy posługuje się instrumentami do modelowania wosku czy gipsu oraz pędzelki, nożyczki itp. Technik dentystyczny wykorzystuje także w swojej pracy specjalistyczne oprogramowanie komputerowe, służące do prowadzenia karty pacjenta i terminarza wizyt, planowania leczenia, przechowywania zdjęć i wizualizowanie procesu leczenia.

Do obowiązków technika dentystycznego należy prowadzenie dokumentacji wykonywanych prac protetycznych wraz z rozliczeniem zużytego materiału i kosztów wykonawstwa.

Środowisko pracy

Warunki materialne

Miejszem pracy technika dentystycznego jest pracownia protetyczna. Pomieszczenie, w którym wykonywana jest praca technika dentystycznego musi być dobrze oświetlone albo światłem naturalnym lub doświetlone oświetleniem sztucznym. Musi też być odpowiednio wietrzone, ze względu na natężenie pyłów i gazów powstałych w procesie przygotowania protez.

W związku z wykorzystaniem w pracy silników czy urządzeń elektromechanicznych technik dentystyczny narażony jest na wibracje, które są przyczyną często występującej w tym zawodzie choroby wibracyjnej. Praca z różnymi urządzeniami jest też źródłem hałasu. Technik jest też narażony na kontakt z ruchomymi częściami maszyn i ostrymi narzędziami, co może prowadzić do urazów.

Warunki społeczne

Praca technika dentystycznego może być wykonywana indywidualnie lub w zespole. Uzależnione jest to od tego, czy pracuje on w gabinecie stomatologicznym, czy też prowadzi własną praktykę zawodową. Niezbędne są natomiast kontakty i konsultacje z lekarzem dentystą czy ortodontą. Pierwszy kontakt polega na odbiorze zlecenia od lekarza oraz uzgodnieniu szczegółów wykonywanej protezy. Dalsza współpraca polega na konsultacjach pracy oraz ewentualnych poprawkach wykonanej pracy.

Warunki organizacyjne

Technik dentystyczny pracuje zazwyczaj do ośmiu godzin dziennie. Czas pracy uzależniony jest jednak od tego, czy technik dentystyczny pracuje w prywatnym gabinecie, prowadzi własną działalność gospodarczą czy też zatrudniony jest w publicznej służbie zdrowia. W przypadku prywatnej praktyki nie ma limitu czasu pracy. Możliwe są sytuacje konieczności pracy w nadgodzinach lub w dni wolne od pracy, jeżeli ilość zleceń jest dużą. Praca technika dentystycznego może być także wykonywana w systemie zmianowym i najczęściej wykonywana jest w dzień, ale sporadycznie może pojawić się konieczność pracy w nocy.

Praca technika dentystycznego nie wymaga przemieszczania się na dużych odległościach, czy wyjazdów poza granice kraju związanych bezpośrednio z wykonywaną pracą. Jednak konieczność ciągłego uzupełniania i poszerzania wiedzy oraz umiejętności, wymusza udział w spotkaniach tematycznych, konferencjach, szkoleniach organizowanych w tym zakresie.

Technik dentystyczny może pracować samodzielnie tzn. bez nadzoru przełożonego lub ściśle wykonując jego polecenia, uzależnione jest to od wiedzy, stażu i doświadczenia zawodowego.

Praca technika dentystycznego należy do prac zrutynizowanych. W pracy technika dentystycznego ze względu na jej specyfikę występuje szeroki zakres odpowiedzialności zarówno za wyposażenie i maszyny w gabinecie, bezpieczeństwo i zdrowie ludzi, funkcjonowanie przedsiębiorstwa (jeżeli osoba prowadzi własną działalność gospodarczą), pracę innych (nadzór nad współpracownikami).

Wymagania psychologiczne

Technik dentystyczny, aby dobrze wykonywał swoją pracę, musi wyróżniać się wyobraźnią przestrzenną oraz uzdolnieniami technicznymi, szczególnie umiejętnością posługiwania się różnymi narzędziami, zarówno tymi precyzyjnymi, jak również mechanicznymi. Powinien także posiadać zdolność koncentracji uwagi oraz dobrą pamięć, aby dokładnie odwzorować zaplanowaną pracę. Niezbędna jest także wyobraźnia i myślenie twórcze wykorzystywane w ulepszaniu czy dostrzeganiu nietypowych rozwiązań możliwych do zastosowania w protezie.

Podstawowymi cechami, jakimi musi się charakteryzować osoba planująca pracę w zawodzie technika dentystycznego są cierpliwość, wytrwałość i samodzielność. Niezwykle ważna jest także umiejętność podejmowania szybkich i trafnych decyzji, oraz pracy w szybkim tempie. Przydatna jest także umiejętność jednoczesnego wykonywania różnorodnych czynności w jednym czasie. Pomimo szybkiego tempa pracy, czynności wykonywane przez technika dentystycznego mogą przybrać charakter zrutynizowany, dlatego ważna jest umiejętność pracy w warunkach monotonnych.

Ze względu na konieczność stałej współpracy z lekarzami, technik dentystyczny musi posiadać umiejętność nawiązywania kontaktu z ludźmi oraz współpracy z zespołem, a przede wszystkim powinien czuć empatię przejawiającą się w odpowiednim podejściu do pacjenta i zrozumieniu jego sytuacji związanej z odczuwanym dyskomfortem.

W zawód technika dentystycznego wpisana jest także konieczność poszerzania i uzupełniania wiedzy oraz aktualizacja umiejętności, dlatego osoba go wykonująca powinna charakteryzować się ciekawością w obszarach nauk technicznych, ochrony zdrowia itp.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

W zawodzie technika dentystycznego nie jest wymagana duża sprawność fizyczna, ale ogromne znaczenie ma sprawność kończyn górnych oraz narządu wzroku. Niemożliwe jest wykonywanie tego zawodu przez osoby nawet z częściową dysfunkcją rąk. Konieczność wykonywania bardzo precyzyjnych czynności wymaga także dużej sprawności zmysłu dotyku.

Zawód ten mogą wykonywać osoby niepełnosprawne - z dysfunkcją kończyn dolnych (nawet poruszające się na wózku inwalidzkim). Ze względu na narażenie na kontakt z pyłami oraz substancjami drażniącymi, wykorzystywanymi w obróbce stosowanych materiałów, praca ta niewskazana jest dla osób ze stwierdzoną astmą czy alergią (niezależnie od jej postaci). Specyfika zawodu, tzn. siedzący lub stojący tryb pracy może obciążać układ kostno-stawowy oraz układ krążenia. Dlatego osoba podejmująca pracę powinna wziąć pod uwagę obciążenia kręgosłupa.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Aby wykonywać zawód technika dentystycznego konieczne jest ukończenie minimum policealnego studium zawodowego lub studiów wyższych zawodowych o odpowiednim profilu.

Aby wykonywać ten zawód konieczne jest zdanie egzaminu państwowego warunki

którego określone są w Informatorze o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje zawodowe – Technik dentystyczny, wydanym przez Państwową Komisję Egzaminacyjną w Warszawie.

Technicy dentystyczni mogą również pogłębiać swoją wiedzę na kursach i szkoleniach, np.: nowych materiałów, technologii i nowych metod leczenia.

Podstawą prawną przeprowadzenia zewnętrznego egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, zwanego również egzaminem zawodowym, jest:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r., w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 199, poz. 2046 oraz z 2005 r. Nr 218, poz. 1840 i z 2006 r. Nr 69, poz. 487 i Nr 100, poz. 694),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 maja 2004 r., w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. Nr 114, poz. 1195 oraz z 2005 r. Nr 116, poz. 969),
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (Dz. U. Nr 66, poz. 580).

Standardy, o których mowa w rozporządzeniu, stanowią oddzielny załącznik.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Technik dentystyczny wykonując swój zawód może pełnić role kierowniczą, nadzorując prace innych osób lub zarządzać własną firmą, albo na zlecenie właściciela. Awans może także polegać na poszerzeniu zadań o nowe wyzwania związane z postępem nauki, technik dentystycznych, nowych materiałów czy narzędzi.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Nie ma przeszkód formalnych, aby pracę w zawodzie podjęła każda osoba niezależnie od wieku i doświadczenia, która ma odpowiednie wykształcenie i przeszła pozytywnie badania lekarskie.

Możliwości zatrudnienia

Technik dentystyczny może podjąć pracę w publicznych i prywatnych placówkach służby zdrowia, a także w formie samozatrudnienia (własna firma).

Jak wynika z danych, na rynku pracy w całym kraju występuje przewaga liczby osób zarejestrowanych jako bezrobotne nad ilością ofert pracy. W związku z tym należy wziąć pod uwagę, iż zdobycie pracy w zawodzie technika dentystycznego może być trudne w związku z dużą konkurencją.

Zawody pokrewne

pomoc dentystyczna

lekarz dentysta

Polecana literatura

Nowoczesny Technik Dentystyczny – dwumiesięcznik, wyd. ELAMED
www.technik.elamed.pl

Quintesencja Techniki Dentystycznej – kwartalnik, wyd. Quintesencja
www.quintesencja.com

Dental Tribune - gazeta, www.dental-tribune.com

Dental Labor – międzynarodowe czasopismo przeznaczone specjalnie dla techników dentystycznych – wyd. MERKURY